

S-a acreditat de cîțiva ani ideea că stagiunea teatrală și muzicală este permanentă, așa-zisa „perioadă estivală” nefiind o întrerupere, ci o prelungire în sezonul cald, cu producții artistice adecvate. S-au făcut unele eforturi în direcția elaborării unor formule de reprezentare potrivite desfășurării în aer liber; au apărut diverse montări de sunet și lumină în locuri istorice, muzee, case memoriale, parcuri etc.; au

Sugestii pentru stagiunea estivală

fost create spectacole speciale, pe ruinele unor monumente, în locuri pitorești sau, pur și simplu, au fost transplantate în grădini de vară montări concepute pentru sală. Citeodată, folosindu-se elemente de cadru natural (Cetatea Sucevei, ruinele Palatului domnesc de la Tirgoviște, Portul Tomis, Cetatea Histria) și o mișcare de ungeruri, făcîndu-se apel la figurație, cni, corăbii etc., s-au obținut spectaculoase rezultate; în cazul simplei mutări a spectacolelor de pe scenă în aer liber, reușita a fost, însă, din capul locului, handicapată de această forțată schimbare a condițiilor. E greu de crezut că o dramă psihologică, discret orchestrată, în care se mizează pe efectul unei anume atmosfere, într-o sală de teatru, va putea fi urmărită la același diapazon emoțional, într-o grădină de vară. Nu sîntem pentru exclusivitatea divertismentului în spectacolul estival în spații deschise; dar nici nu putem fi de acord cu un program în care predomină piesa gravă. Am ascultat replici din *Zamolxe* la Teatrul de vară din Mamaia, aseasonate cu muzică ușoară, prin aportul involuntar al ambientului respectiv. Urmăream opera *Regele Istros* la Cheile Dobrogei și numărăm tractoarele și camioanele care treceau pe șoseaua alăturată, și remarcam cu îngrijorare eforturile balerinilor de a se strecura și sări peste bolovanii și mărăcini „scenei naturale”.

Dacă vrem să întîmpinăm în mod corespunzător vara care începe, ținînd seamă de sărbătorirea celei de-a XXXV-a aniversări a Mîierării patriei, de a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, este cazul să trecem la fapte. Pregătirea unor spectacole speciale impune luarea unor măsuri cu privire la scenariu, alegerea și amenajarea locului, rezolvarea problemelor de ecleraj și sonorizare. Dacă nu, facem ca și în ceilalți ani: ne mutăm cu repertoriul curent la gră-

dina de vară. Mergem, nu mergem, e riscul spectatorului, care vine sau nu.

Într-o discuție cu animatorii Serilor de teatru antic de la Constanța, amintindu-ne cu plăcere de *Legendele Atrizilor* în impresiionantul cadru ruine-mare de la Histria, s-a propus reluarea spectacolului, în vara viitoare, într-un șir de reprezentații organizate în colaborare cu Centrul O.N.T.-Iăloral. În alte convorbiri cu oameni de teatru, s-au născut diferite sugestii, pe care am să încerc să le rezum aici. Astfel, am putea reflecta asupra unor producții artistice în decorul natural al Monumentului cu mozaic de la Constanța, a unor producții artistice în decorul natural al Cetății Callatis ori al Monumentului de la Adamclisi (unde, cu ocazia unui concert, corul „Madrigal” s-a auzit ca într-o catedrală); un recital de poezie eminesciană la statuia poetului, de pe faleză, ar putea oferi turiștilor seri de neuitat.

Cetatea Sucevei, Cetatea Neamțului, Cetatea Huniazilor, ruinele Curții domnești de la Tirgoviște și Curtea de Argeș sînt „locuri teatrale” neasemuite; de asemenea, unele clădiri și monumente din Sibiu, Brașov, Oradea, Sighișoara, Cluj-Napoca, Tg. Mureș, Timișonara. Împrejurimile orașelor Piatra Neamț, Baia Mare, Botoșani, Reșița, Petroșani, Arad, Satu Mare oferă condiții naturale excelente pentru spectacole în aer liber. În vastul amfiteatru din Țara Moșilor, Teatrul Național din Cluj-Napoca revine an de an, cu spectacole istorice, atrăgînd mii de spectatori. Preluînd acest exemplu, teatrele din preajma Sarmizegetusei ar putea pregăti un amplu spectacol sau chiar un festival cu tematică istorică, cu ocazia sărbătoririi celei de a 2050-a aniversări a fundării statului dac al lui Burebista.

Craiovenii nu au uitat *Gilceville din Chioggia* montate de Dinu Cornescu pe lacul din parcul orașului. De ce nu s-ar încerca ceva similar, acolo sau în altă parte? Parcurile de pe Bega, malul Mureșului — la Arad, al Dunării — la Galați și la Brîila, parcurile din Bîrlad și Botoșani, zona carstică a Cheilor Dobrogei așteaptă o utilizare. În afara tradiționalelor spectacole de sunet și lumină, sub egida Teatrului Mic, la Rotonda Scriitorilor din Cîsmigiu, alte inițiative (la Lapidariul Muzeului de istorie, la ruinele Curții voievodale bucureștene, la Casa memorială Minovici, la Muzeul militar, la Muzeul muzicii, la Ateneul Român, în Parcul Herăstrău etc.) au avut un caracter sporadic, uneori chiar o tentă de formalism — lucru cu atât mai regretabil cu cît teatrele bucureștene sînt primele în măsură să permanentizeze acțiunile artistice speciale cu caracter estival, consacrîndu-le o minuți-onasă pregătire calitativă.

Problema rămîne deschisă, ideile originale meritînd să fie dezbătute pe larg, poate chiar în paginile revistei „Teatru”.

Emanoil Enghel